

Vest-Motorvejen ved Viborg

**Anlægger vi stadig motorveje
ovenpå vores drikkevand?**

Klage over motorvej mellem Klode Mølle og Løvel

Forord

Formålet med denne præsentation er at belyse konsekvensen af Vest motorvejens linjeføring henover Viborgs to største drikkevandsmagasiner.

Det er ikke oplyst i hverken MKV rapporten eller Anlægsloven at ca. 50 % af vejvand på en motorvej sprøjtes 2-40 meter væk fra motorvejen (kendt viden hos det Svenske Vejdirektorat m.fl.) .

Vest-motorvejen vil derfor lede store mængder beskidt vejvand direkte i Viborgs grundvandsmagasiner. Det er afgørende information, fordi det med Anlægsloven bliver et valg imellem en Vest-motorvej eller fortsat rent drikkevand til Viborg.

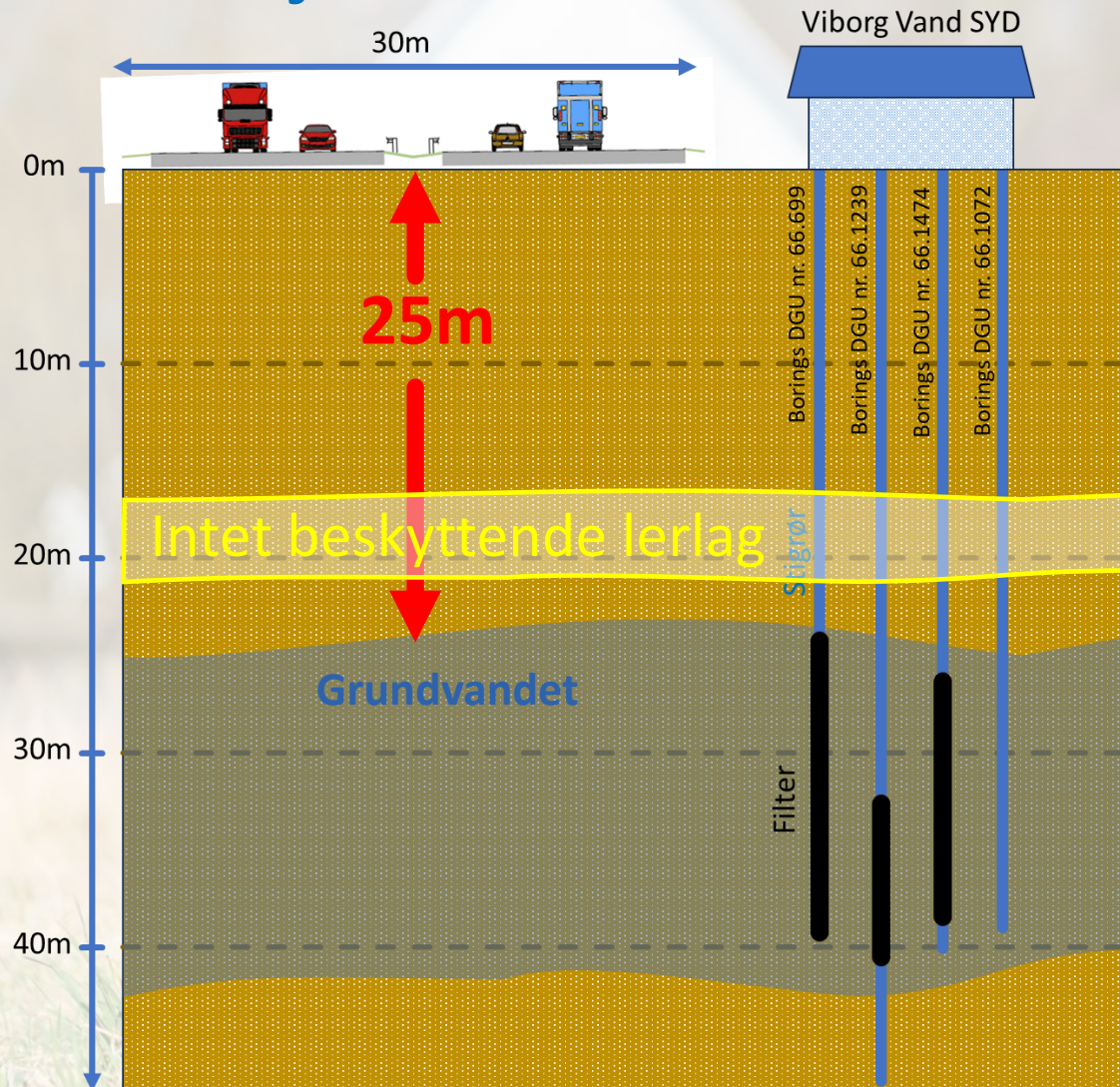

Vest-motorvejen er anlagt ovenpå Viborgs to største drikkevandsmagasiner

- Vest-motorvejen er **linjeført henover de to største drikkevandsmagasiner** til Viborg by og omegn. Begge indvindingsområder er udlagt af Miljøministeriet som OSD områder. De er meget sårbare overfor både nitrat og pesticider, da der ikke findes et sammenhængende lerlag i områderne, som kan beskytte mod nedsivende forurening.
- **Nedsivende vejvand** fra den 4-sporede motorvej vil ifølge forsyningsselskabet Energi Viborg Vand (EVV) udgøre en massiv forureningstrussel for drikkevandsmagasinerne, da vejvand indeholder en række forurenende stoffer som tungmetaller, olieprodukter, mikroplast, PFAS etc.
- En beskyttelse af drikkevandsmagasinerne vil jf. EVV kræve, at motorvejen opføres på en **membran**, som opsamler vejvandet og leder det udenfor OSD området for avanceret rensning (f.eks. for PFAS). Dette er der ikke afsat budget til i anlægsloven. (OSD = **O**mråder med **S**ærlig **D**rikkevandsinteresse)

Motorvejen er bredere end afstanden til grundvandet

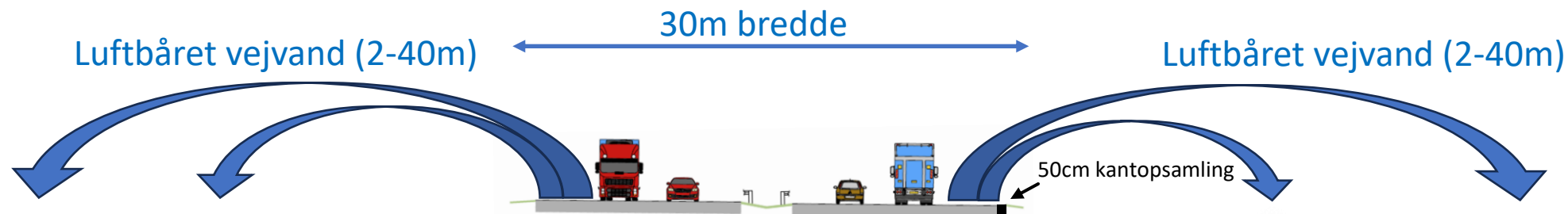
Forureningskilder

1. Forurening i anlægsfasen
2. Vejsalt
3. Køretøjer
 - Udstødningsgas fra fossile biler (CO_2 , NO, NO_2)
 - Dækstøv (mikroplast, zink, svovl ...)
 - Bremsestøv (kobber, jern, zink, antimon)
 - Aircondition (kølemiddel =>TFA)
4. Asfalt
 - Polyaromatiske hydrocarboner (PAH'er)
 - Tungmetaller (f.eks. bly, zink, kobber, cadmium)
 - Olieforbindelser og kulbrinter
 - PFAS (per- og polyfluorerede stoffer)
 - VOC'er (flygtige organiske forbindelser)

Reference links

Miljøministeriet - Redegørelse for Viborg Syd
Miljøministeriet - Redegørelse for Viborg Nord
Viborg Kommune – Vandforsyningsplan 2012-2022

Vest Motorvejens 50 cm kantopsamling beskytter ikke grundvandet

"40-60 % af vejvandet bliver slynget op og nedfaldet 2-40 m væk fra motorvejen"

Blomqvist, G. & Johansson [1]

Swedish National Road and Transport Research Institute

Kilder

[1] [Airborne spreading and deposition of de-icing salt - a case study](#)

[2] [De-icing salt and the roadside environment](#)

Hver eneste meter motorvej producerer årligt 28m^3 forurenset vejvand
jævnfør 2024 nedbørsdata fra DMI.

25m

Grundvand

Nedsivning til grundvandet

Jævnfør Københavns Universitet og GEUS:

- Nedsivning i sandjord: 4 meter om året
- Nedsivning i lerjord: $\frac{1}{2}$ meter om året
- Nedsivningstid ved Finderup = $25\text{m} / 4\text{m} \approx 6 \text{ år}$

Problem årstal for Finderup = $2032 + 6\text{år} = 2038$

Problem årstal for København (HOFOR) = 2040

Konklusion

- Forurenet vejvand fra Vest-motorvejen vil forurene Viborgs to største drikkevandsmagasiner i 2038 eller før. Hertil kommer bidrag fra bremsestøv, dækstøv, udvaskning af asfalt m.m. som ikke er medtaget i denne præsentation.
- Et valg af en Vest-Motorvej er også et fravalg af rent drikkevand - det er et faktum. En motorvej kan ikke anlægges over et drikkevandsområde uden at det har en konsekvens for drikkevandskvaliteten.

Anlægsloven for Vest-motorvejen vil også være en lov for, at Viborg indenfor en årrække ikke længere kan hente rent drikkevand fra områdets to største magasiner.

Formålet med dette debatoplæg er at opfordre til **ansvarlighed**.

Danmark har noget af *verdens bedste drikkevand*, men det fortsætter ikke i fremtiden, hvis vi ikke ændrer adfærd.

I arbejdet med infrastrukturplan 2035 bør man i høj grad holde **transportbehovet op imod påvirkningen af naturressourcer**.

Vi skal stille spørgsmålet: *Er indgrebet i natur, miljø og drikkevand virkelig prisen værd for at spare få minutters rejsetid?*

Vi har det drikkevand, som vi fortjener. Drikkevandets **kvalitet er summen af de politiske initiativer** på området, for vand lyver ikke. Passer vi godt på grundvandet, kan det holde i mange år, men nogle få dårlige valg kan hurtig reducere det til noget, som kommende generationer ikke vil takke os for. Så bliver *verdens bedste drikkevand* blot et narrativ om noget, vi havde engang.

Infrastrukturplan 2035

Sikring af rent drikkevand bør være den værdi og kompasretning,
som Infrastrukturplanen 2035 navigerer efter

”Vi har det drikkevand, som vi fortjener”

Anlægger vi stadig motorveje ovenpå vores drikkevand?

Klage udarbejdet af Søren Vester og Flemming Munk

Kontakt info:

Søren Riis Vester

Selvstændig tømrer – byggevirksomhed
siden 1992 og deltidslandmand
Fallevej 46
8800 Viborg
s.vester@mail.dk
Mobil: 40377457

Flemming Munk

M.Sc. Ph.D. Certified Vibration Analyst
Fallevej 34
8800 Viborg
flemmingmunk@gmail.com
Mobil: 25601362
[Linkedin profil](#)